

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 258

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• **2/3056 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekeçesi4

• **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi**5

• **Dışışleri Komisyonu Raporu**6

• **Muhalefet Şerhleri**9

• **Teklif Metni**12

• **Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin**12

• **Anlaşma Metni**13

• **Notalar**20

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 683537 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma"nın "Notalar"la birlikte onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3056)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma" 30 Aralık 2019 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma kapsamında, mütekabiliyet ilkesine uygun olarak Türkiye'nin Moldova'da, Moldova'nın da Türkiye'de kültür merkezleri kurması ve bu merkezlere gerekli kolaylıkların sağlanması öngörülmektedir.

Anlaşma, kültür merkezlerinin faaliyetlerinin genel çerçevesini düzenlemektedir. Kültür merkezlerinin iki ülke arasında dostane ilişkileri artırması ve kültür, eğitim ve bilim alanlarındaki ikili işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 90666677-599-25804

13 Temmuz 2020

Konu: Anlaşma ve Notalar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Aralık 2019 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma”yı Notalarla birlikte onaylanması uygun bulunmak üzere Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No: 2/3056

Karar No: 171

15/4/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 14/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma” ve Anlaşma’ya ilişkin “Notalar”, 21/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 23/7/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen 2/3056 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 1/4/2021 tarihli 27’nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Yunus Emre Enstitüsü yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti arasında karşılıklı kültür merkezlerinin kurulması ve bu merkezlere gerekli kolaylıkların sağlanması suretiyle iki ülke arasındaki dostane ilişkilerin güçlendirilmesini ve kültür, eğitim ve bilim alanlarındaki ikili iş birliğinin geliştirilmesini öngören Anlaşma’nın notalarla birlikte onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran ve Yunus Emre Enstitüsü temsilcisi tarafından;

Şubat 2019’da yürürlüğe giren Anlaşma ile vatandaşlarımızın pasaporta ihtiyaç duymadan Moldova’yı ziyaret edebildiği,

Dışışleri Bakanının Ağustos 2020’de Türkiye-Moldova Ortak Stratejik Planlama Grubu 1’inci toplantısı vesilesiyle gerçekleşen Moldova ziyaretinde, Gagavuz Özerk Yeri’nin Başkenti Komrat’taki Başkonsolosluğumuzun açılışını gerçekleştirdiği,

Ticaret hacmimizin 2000’li yıllarda 30 milyon dolar civarında iken Kasım 2016’da Serbest Ticaret Anlaşması’nın yürürlüğe girmesinin ardından 2020 yılı sonu itibarıyla 513 milyon dolar seviyesine ulaştığı,

2019’da ülkemizi ziyaret eden Moldovalı turist sayısının yaklaşık 200 bine ulaştığı,

Moldova’yla ilişkilerimizde Gagavuz Yeri ve soydaşlarımızın özel bir bağ teşkil ettiği, Gagavuz soydaşlarımızın refahı ve kültürel kimliklerini özgürce yaşayabilmesinin ilişkilerimizin ana gündem maddesini oluşturduğu,

Soydaşlarımızın kültürel kimliklerini korumaları, dillerini kaybetmemeleri ve Türkçe öğrenebilmeleri için Eylül 2019’da Komrat Devlet Üniversitesi bünyesinde Türkoloji Bölümünün ülkemizin destekleriyle kurulduğu,

Moldova Ulusal Eğitimci Derneğinin öğretim programına katkı sağlandığı,

TİKA'nın Komrat'ta inşa edeceği Recep Tayyip Erdoğan Eğitim Külliyesinin genel proje aşamasının 2019 sonunda tamamlandığı, Komrat stadyum projesinin ise tamamlanmak üzere olduğu,

Yunus Emre Türk kültür merkezlerinin, dilimizi ve kültürümüzü dünyanın farklı bölgelerinde, farklı milletlerle buluşturmak bakımından önemli bir hizmeti yerine getirdiği,

Anlaşmanın, kültür merkezlerinin faaliyetlerinin genel çerçevesini düzenlediği, kültür merkezlerinin tüzel kişilik kazanarak arsa, bina ya da geçici yerleşke tahsisi ve inşaat izinlerinde ev sahibi ülkenin destek vermesini sağladığı,

Bu çerçevede Yunus Emre Enstitüsünün Kişinev ve Komrat'ta kültür merkezleri kurmasının planlandığı,

2015'ten beri Komrat'ta Atatürk Kütüphanesinin Yunus Emre Enstitüsünün destekleriyle yönetildiği, Anlaşma ile Atatürk Kütüphanesinin resmî statü kazanacağı ve Kişinev'de diğer kültür merkezlerinin açılmasının önünde de engel kalmayacağı,

ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından;

Yunus Emre Enstitülerinin eğitim formatı ile yöntemlerinin ve genel düzenlemesinin ülkeler itibarıyla farklılaştırılmasının gerektiği,

Türkiye'de yaşayan kültürlerin, dillerin çeşitliliğinin özellikle yurt dışında görünürlüğünün olmadığı,

Moldova'ya, Gagavuz Yeri'ne ya da Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin konumuna herhangi bir itiraz bulunmadığı ancak Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin Yunus Emre Vakfı tarafından kurulup yönetileceği, Vakfın yönetim kurulundaki yapının demokratik olmadığı konusunda kuruluş kanunu sürecinden beri itirazların dile getirildiği,

Anlaşmanın Türkçe metin başlığının "Türkiye Cumhuriyeti..." şeklinde başlaması gerekirken "Moldova Cumhuriyeti..." olarak düzenlenmesinin maddi bir hata teşkil ettiği,

hususlarında yöneltilen görüşlere cevaben Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Yunus Emre Enstitüsü temsilcisi tarafından;

Özellikle ülkemizin kültürel diplomasi faaliyetlerinde hiçbir din, dil ve etnik ayrım gözetilmeksizin yurt dışındaki bütün varlığımızı ve zenginliklerimizi, yurt içindeki şekliyle yaşatmak ve güçlendirmek kapsamında UNESCO, Birleşmiş Milletler gibi pek çok uluslararası platformda ülkemizin ortak zenginliğini temsil etmeye özen gösterildiği,

Yunus Emre Enstitüsü faaliyetlerinin ülkelere göre farklılaştırılmasının önemli olduğu, Danışma Kurulunun 5 Mart 2021 tarihli toplantısında sanatçılar, edebiyatçılar, sinemacılar ve kamu görevlilerinden oluşan çok geniş katılımlı bir ekiple tavsiye kararları listesinin çıkarıldığı, programlar ve stratejik planların her yıl yeniden düzenlendiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Akif Çağatay Kılıç</i> İstanbul	Başkanvekili <i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul	Üye <i>Asuman Erdoğan</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Haluk Koç</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Aydın Adnan Sezgin</i> Aydın	Üye <i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ahmet Kamil Erozan</i> Bursa	Üye <i>Atilla Ödünç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Hişyar Özsoy</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul
Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Hasan Turan</i> İstanbul	Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)
	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	

MUHALEFET ŞERHİ

Moldova'da faaliyet göstermesi planlanan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Yunus Emre Vakfı tarafından kurulacak ve işletilecektir. Yunus Emre Vakfı kuruluşundan bu yana iktidarın güdümünde faaliyet yürüten bir kurumdur. Bu konuda, 22. Dönem 5. Yasama Yılı'nda, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik Ve Spor Komisyonu'nda görüşülen Yunus Emre Vakfı Kanunu Tasarısı'na CHP'li üyelerin koyduğu muhalefet şerhinde Yunus Emre Vakfı'nın karar organı olan mütevelli heyetinde sekiz bakanın bulunması ve diğer üyelerin çoğunun da Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesinin kuruluşun demokratik yapısını bozacağına işaret edilmiştir.

26. Dönem 2. Yasama Yılı'nda, Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu'nda görüşülürken, Cumhurbaşkanı'nın Vakfın mütevelli heyeti ve yönetim kurulu üzerindeki etkisi vurgulanarak, Vakfın Cumhurbaşkanlığı vesayetine alınmak istendiğine işaret edilmiştir. Nitekim, yapılan değişikliklerin sonucunda, Vakfın karar organı olan 11 üyeli mütevelli heyet şu kişilerden oluşmaktadır: Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı, Cumhurbaşkanı tarafından seçilen beş kişi ve Türkiye Maarif Vakfı tarafından kendi mütevelli heyeti üyeleri arasında seçilen bir kişi. Bu mütevelli heyet yapısı, söz konusu kurumun Cumhurbaşkanı'nın güdümünde olduğu yönündeki endişelerimizi doğrular niteliktedir.

Anlaşma hükümleri, Türk kültürünü tanıtmak gibi ağır sorumluluk gerektiren bir misyonu Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin bağlı olacağı vakfın tekeline almaktadır. Siyasi kutuplaşmanın ve kimlik çatışmalarının kültürel alana fazlasıyla yansıdığı Türkiye'de, Türk kültürünün tanıtımının siyasi çekişmelerden uzak

biçimde yapılması zaruridir. Ancak, Yunus Emre Vakfı ve bünyesindeki merkezler, Türk kültürünün dış dünyaya aktarılmasını iktidarın siyasi eğilimlerinin tekeline bırakmaktadır. Anlaşmanın bu şekilde yürürlüğe konması, mütevellî heyetinin ağırlığı iktidar tarafından atanan ve onlara fikren yakın kişilerden oluşan bu kurumu birçok devlet kurumunda yaşandığı gibi kısa bir süre içinde AKP iktidarının propaganda aygıtlarından biri hâline getirebilecektir.

Yukarıda sayılan hususlara ek olarak, Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin imzasıyla 30 Mart 2021 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan, “Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile Yunus Emre Vakfı’yla ilgili düzenlemeler yapılması amaçlanmaktadır. Söz konusu teklif kanunlaştığı takdirde, Vakfın yönetim yapısında değişiklik yapılarak Cumhurbaşkanı’na sınırsız personel görevlendirme yetkisi verilecek. Söz konusu durum yukarıda sayılan endişeleri tahkim edecek nitelik taşımaktadır.

Bahse konu gerekçelerle söz konusu teklife muhalif (1.04.2020).

Ahmet Haluk Koç
Ankara

Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

MUHALEFET ŞERHİ

2/3056 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi'ne Şerhimiz aşağıdaki gibidir;

30 Aralık 2019 tarihinde imzalanan Anlaşma kapsamında, Türkiye'nin Moldova'da ve Moldova'nın Türkiye'de kültür merkezleri kurması amaçlanmaktadır. Bahsi geçen kültür merkezi, Yunus Emre Vakfı tarafından kurulacak olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'dir.

2009'da faaliyetlerine başlayan Yunus Emre Enstitüsünün yönetim yapısı 2017'de yapılan düzenlemeler ile büyük oranda Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmek üzere, değiştirildi. Yunus Emre Enstitüsü ve vakfının yurt dışındaki ülkelerde sadece Türkçe öğretmeyi ve sadece Türk kültürünü tanıtmayı amaçladığı ileri sürülmektedir. 46 ülkede 58 kültür merkezine sahip olan Yunus Emre Enstitüsü, farklı etnik kimliklere sahip 83 milyon Türkiye Cumhuriyeti yurttaşının bütçesiyle sadece Türkçe eğitim ve Türk kültürü tanıtımı yapmaktadır. Bu ülkede tek dil yoktur, tek bir etnik kültür yoktur. Dolayısıyla Yunus Emre Enstitüsü, yapı olarak, Türkiye'nin tamamını yansıtmayan bir dil ve kültür hizmeti vererek etnik bir ayrımcılığı beslemektedir.

Ayrıca iktidarın bakış açısını yansıtan faaliyetlerin harcamalarının, 83 milyon yurttaşın hakkı olan kamu bütçesinden sağlanmasını da doğru bulmadığımız gibi insan haklarındaki kötü karnesi ve antidemokratik siyasi çizgisi nedeniyle Moldova Hükümeti ile bahsi geçen anlaşmayı HDP grubu olarak desteklemediğimizi belirterek *bu anlaşmaya şerh düşüyorum.*

Hişyar Özsoy
Diyarbakır

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KARŞILIKLI KÜLTÜR
MERKEZLERİNİN KURULUŞU VE
FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN
NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 30 Aralık 2019 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma"nın "Notalar"la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KARŞILIKLI KÜLTÜR
MERKEZLERİNİN KURULUŞU VE
FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN
NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- - Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
KARŞILIKLI KÜLTÜR MERKEZLERİNİN KURULUŞU
VE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ANLAŞMA

Moldova Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır);

Moldova Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında mevcut geleneksel kültürel ilişkilere dayanarak,

Bilimsel, kültürel ve eğitimsel konularda Taraflar arasında ikili ilişkileri karşılıklı olarak geliştirmenin önemini göz önünde bulundurarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

Madde 1

Türk Tarafı Kışinev'de ve Komrat'ta; Moldova Tarafı Ankara'da birer Kültür Merkezi kuracaktır (bundan sonra "Kültür Merkezleri" olarak anılacaktır).

Madde 2

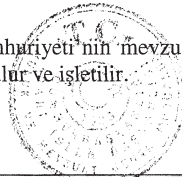
Kültür Merkezlerinin şubelerinin açılması ve işleyişine ilişkin şartlar ve usuller Nota Teatisi yoluyla düzenlenir.

Madde 3

1. Türk Tarafının Kültür Merkezi "Yunus Emre Türk Kültür Merkezi" adını taşır.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türk Tarafının mevzuatına göre vakıf statüsünde olan ve idari merkezi Ankara'da bulunan "Yunus Emre Vakfı" tarafından kurulur ve işletilir.

2. Moldova Kültür Merkezi, Moldova Cumhuriyeti'nin mevzuatı uyarınca Eğitim, Kültür ve Araştırma Bakanlığı tarafınca kurulur ve işletilir.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türk Tarafının mevzuatına göre vakıf statüsünde olan ve idari merkezi Ankara'da bulunan "Yunus Emre Vakfı" tarafından kurulur ve işletilir.

2. Moldova Kültür Merkezi, Moldova Cumhuriyeti'nin mevzuatı uyarınca Eğitim, Kültür ve Araştırma Bakanlığı tarafınca kurulur ve işletilir.

Madde 4

Kültür Merkezleri, amaçlarını gerçekleştirmek üzere ve Kabul Eden Devletin ulusal kanun ve yönetmeliklerine uygun şekilde kamu veya özel nitelikli, Kabul Eden Tarafın ülkesinde veya bir başka ülkede mukim veya kayıtlı, tüm gerçek ve tüzel kişilerle sözleşmeler akdedebilir ve temaslar kurabilir.

Madde 5

Kültür Merkezlerinin görevleri aşağıdaki şekildedir:

- İki ülkenin gençlik ve spor kuruluşları arasında, kültür, bilim, teknoloji ve eğitim alanlarında işbirliği programları geliştirmek ve uygulamak;
- Kamu makamları ve sivil toplum kuruluşları arasında temaslar kurulmasına ve geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Her iki Devletin yerel yönetimleri arasında, kültürel, insani, bilimsel, teknik ve profesyonel alanlarda, uluslararası temaslar geliştirilmesini desteklemek;
- Kültür, bilim, teknoloji, gençlik faaliyetleri ve spor alanlarında bilgilendirme ve tanıtım materyalleri sağlamak.

Madde 6

1. Kültür Merkezleri, amaçlarını gerçekleştirmek için Kabul Eden Devletin ulusal kanun ve yönetmeliklerine uygun olarak aşağıdaki faaliyetleri yürütebilir:

a) Çeşitli modern enformasyon araçlarını kullanarak ve veri tabanlarına erişim sağlayarak iki ülkenin kültürel, bilimsel, teknolojik ve ekonomik gelişim alanlarında bilgi, referans ve diğer veri tabanlarını temin etmek;

b) Uluslararası bilimsel, insani ve kültürel işbirliği alanlarında konferanslar, sempozyumlar, seminerler ve çalıştaylar düzenlemek;

c) Kùltür, eğitim, spor, bilim ve teknoloji alanlarında, Gönderen Tarafın kuruluşlarıyla temaslar kurmak için Kabul eden Tarafın ilgili kuruluşlarına ve halkına bilgi ve danışma hizmeti sunmak;

d) Sanat grupları ve bireysel sanatçıların konser ve sergilerini düzenlemek;

e) Sinema filmi ve diğer görsel-işitsel materyallerin gösterimlerini düzenlemek;

f) Sanat eserleri, artistik fotoğrafçılık, folklor materyali ve kültürel miras eserleri haricindeki diğer sanat objelerinin sergilerini düzenlemek;

g) Merkezlerin çeşitli faaliyetlerine yerel kamu kurumlarının, kuruluşlarının ve kulüplerinin katılımını sağlamak ve Kabul Eden Devletin tanınmış devlet adamlarını, sanatçılarını, bilim insanlarını, medya mensuplarını ve diğer temsilcilerini Gönderen Devletin kültürel faaliyetlerine dâhil etmek;

h) Kabul Eden Tarafın dil kursları ve eğitim kursları düzenlemek ve ayrıca Kabul Eden Tarafın bilim ve eğitim kurumlarında geçici olarak çalışan Gönderen Tarafın dil araştırmacılarına dil ve edebiyat öğretmenlerine profesyonel yardım sağlamak;

i) Yabancı öğrencilere ve okul çağındaki çocuklara eğitim alanındaki programların uygulanmasına yardımcı olmak;

j) Öğrenci değişim programlarına gerekli yardım ve kolaylığı sağlamak;

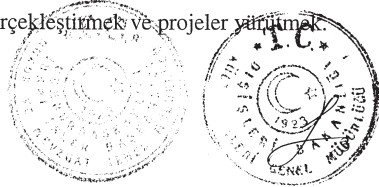
k) Eğitim kursları için aday seçiminde yardımcı olmak ve uygun eğitim kurumlarına tavsiyede bulunmak, üniversite mezun kulüplerinin ve topluluklarının bu kurumlarla irtibat kurmasına yardımcı olmak ve Kabul Eden Devlette mezunlar için eğitim seminerleri düzenlemek;

l) Kabul Eden Devletin ilgili kuruluşlarına ve özel şahıslarına kütüphane ve diğer bilgi hizmetleri ile kitap, gazete, dergi, film, kayıt, slayt ve diğer yazılı, görsel-işitsel veya elektronik olarak aktarılmış materyalleri sağlamak;

m) Eğitimsel ve bilimsel mahiyetteki haberler, programlar, kataloglar, bültenler ve diğer materyalleri yayımlamak ve dağıtmak;

n) Ortak etkinlik ve projeler gerçekleştirmek amacıyla Kabul Eden Devletteki dostluk cemiyetleri ve derneklerle, bilim, kültür ve eğitim kuruluşlarıyla ve üçüncü devletlerin kültür ve bilgi merkezleriyle işbirliği yapmak;

o) Çocuklar ve gençler için gösteriler gerçekleştirmek ve projeler yürütmek.

2. Kùltür Merkezlerinin, yukarıda belirtilen eğitim faaliyetlerinin içeriği, programı ve süresi ile bu eğitim faaliyetlerinde kullanılacak eğitici materyal ve istihdam edilecek eğitici personelin mesleki nitelikleri Kabul Eden Tarafın ulusal kanun ve yönetmeliklerine tabi değildir.

Madde 7

Her bir Kùltür Merkezi, Kabul Eden Devletin mevzuatına uygun olarak tüzel kişi olarak kaydedilir. Kabul Eden Taraf, bu işlemlerin tamamlanmasını kolaylaştırır. Faaliyetleri sırasında, Kùltür Merkezleri Kabul Eden Devletin mevzuatı ve bu Anlaşma'nın hükümlerince yönetilir. Kùltür Merkezleri, iç kontrol idaresine ilişkin hususlar dışındaki diğer idari hususlar açısından Kabul Eden Devletin mevzuatına tabidir.

Madde 8

Taraflar, Kùltür Merkezlerinin faaliyetlerine engelsiz erişim sağlar. Kùltür Merkezleri kamuoyunu bu amaçla bilgilendirmek için tüm gerekli yolları kullanır.

Madde 9

1. Kùltür Merkezleri faaliyetlerini mali kâr amacıyla yürütemez. Kùltür Merkezleri, Kabul Eden Devletin ulusal kanunlarına ve yönetmeliklerine göre kâr amacı gütmeyen kuruluş olarak kabul edilir.

2. İşbu Anlaşma'nın ve Kabul Eden Devletin ulusal kanunları uyarınca, Kùltür Merkezleri;

a) Kùltür Merkezlerinin düzenlediği etkinliklere katılım ve kurslara kayıt için ücret talep edebilir;

b) Faaliyetlerle doğrudan bağlantılı katalog, poster, kitapçık, kitap, dergi, disk, öğretici ve işitsel-görsel materyaller ve diğer malzemeleri, satışları ticari amaç taşımamaları şartıyla, satabilir.

Madde 10

1. Taraflar Kùltür Merkezleri tarafından kullanılacak arsa ya da bina (ofis) tahsis edilmesine karşılıklı olarak yardımcı olurlar.

2. İnşaat izninin alınmasını müteakip Kùltür Merkezlerinin yerleşkelerinin plan ve inşaat işleri, yerel bina düzenlemeleri uyarınca Gönderen Tarafça üstlenilir.

3. Kùltür Merkezlerinin kullanacağı arsa veya binalar önceden belirlenmemişse, Kabul Eden Taraf geçici yerleşke kiralınmasına yardımcı olur.

4. Kabul Eden Taraf, ulusal kanun ve yönetmelikleri çerçevesinde, Kùltür Merkezi ile şubeleri tarafından kullanılacak yerleşkelerin inşası, satın alınması, kiralanması

veya tahsisi ile yenilenmesi ve yeniden düzenlenmesi konusunda mümkün olan en kısa sürede gerekli izinlerin verilmesi ve hukuki işlemlerin tamamlanması için Kültür Merkezi ve şubelerine yardımcı olur.

Madde 11

Kültür Merkezleri ve personelinin vergilendirilme usulleri, yürürlükteki ilgili uluslararası anlaşmalar göz önüne alınarak, Kabul Eden Devletin mevzuatına göre belirlenir.

Madde 12

1. Müttekabiliyet temelinde, Kültür Merkezlerinin faaliyetlerini yerine getirmesi için gerekli ithal edilen malzemeler, gümrük vergileri ile diğer ithalat vergilerinden muaftır. Bunlar aşağıda kaydedilenleri içerir:

a) Devam etmekte olan işlevler için gerekli ekipman ve malzemeler;

b) İşbu Anlaşmanın 6. maddesi kapsamındaki Kültür Merkezlerinin faaliyetlerine ilişkin kataloglar, posterler, kitapçıklar, kitaplar, dergiler, diskler, eğitimsel, öğretici ve işitsel-görsel materyaller.

2. Yukarıda belirtilen mallar Kabul Eden Tarafın yetkili makamlarınca belirlenen koşullar dışında, satılamaz, kiralanamaz, bedelsiz ödünç verilemez, bedelsiz devredilemez ve teminat olarak gösterilemez.

Madde 13

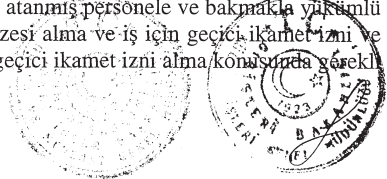
1. Her bir Taraf, Kültür Merkezlerinin personelini kendisi atar. Söz konusu personel, Gönderen Devletin ya da Kabul Eden Devletin vatandaşı olabilir.

2. Taraflar birbirlerini, kültür merkezlerindeki personel istihdamı ile bunların görevlerine başlama ve görevlerinden ayrılma tarihleri hakkında bilgilendirir.

3. Kültür Merkezlerinin ve bunların şubelerinin her biri birer Müdür tarafından yönetilir. Müdürün yokluğunda Kültür Merkezini/Kültür Merkezi şubesini geçici olarak yönetmek üzere bir Müdür Yardımcısı atanabilir.

4. Kültür Merkezi/Kültür Merkezi şubesi Müdürünün statüsü ile her bir Kültür Merkezinde/Kültür Merkezi şubesinde istihdam edilecek Personelin sayısı diplomatik yazışma yoluyla belirlenir.

5. Kabul Eden Taraf, ulusal kanun ve yönetmelikleri çerçevesinde, çalışma süreleri boyunca, Gönderen Devletin vatandaşı olan atanmış personele ve bakmakla yükümlü oldukları aile üyelerine, çoklu giriş/çıkış vizesi alma ve iş için geçici ikamet izni ve bakmakla yükümlü olunan aile bireylerine geçici ikamet izni alma konusunda gerekli kolaylığı sağlar.

6. Personelin bakmakla yükümlü olduğu kişiler, personelin eşini, 18 yaşını doldurmamış bekâr çocuklarını, orta öğretim gören veya mesleki eğitime/programlara devam eden 20 yaşını doldurmamış bekâr çocuklarını, yükseköğrenim gören 25 yaşını doldurmamış bekâr çocuklarını, her yaştaki engelli bekâr çocuklarını kapsar.

Madde 14

1. Gönderen Devletin yürürlükteki çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatı, Gönderen Devlet vatandaşı olan ve Kabul Eden Taraf Devlette daimi ikametgâh hakkı bulunmayan Kültür Merkezlerinin personeline uygulanır.

2. Merkez çalışanlarının ücretlendirilmesi, Gönderen Tarafın ulusal kanun ve yönetmelikleri uyarınca yerine getirilir.

Madde 15

1. Kabul Eden Taraf, Gönderen Devletin vatandaşı olan atanmış personelin her bir üyesine, ülkeye ilk varış tarihinden itibaren altı ay içinde, Kabul Eden Taraf Devletin uyruğuna sahip olmaması ve Kültür Merkezinde çalışmaya başlamadan önce Kabul Eden Tarafın ülkesinde daimi olarak ikamet ediyor olmaması koşuluyla hane ve kişisel eşyalarını, gümrük vergilerinden ve eş değer diğer vergilerden ve mali yüklerden muaf tutularak ithal etmesine, söz konusu malları görev süresinin sonunda aynı şekilde ihraç etmesine ve görev süresi boyunca geçici olarak bir motorlu taşıt ithal etmesine izin verir.

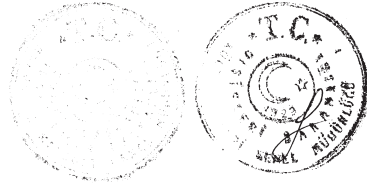
2. Yukarıda belirtilen mallar Kabul Eden Tarafın yetkili makamlarınca belirlenen koşullar dışında, satılamaz, kiralanamaz, bedelsiz ödünç verilemez, bedelsiz devredilemez ve teminat olarak gösterilemez.

Madde 16

İşbu Anlaşma'nın yorumlanması ve uygulanmasıyla ilgili doğabilecek anlaşmazlıklar diplomatik yollarla çözümlenir.

Madde 17

Bu Anlaşma, Tarafların yazılı izni ile değiştirilebilir veya bu Anlaşma'ya eklemeler yapılabilir. Herhangi bir değişiklik ve ekleme, bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olacak ve işbu Anlaşma'nın 18. maddesinin 1. fıkrası uyarınca yürürlüğe girecek olan ayrı Protokoller şeklinde yapılır.

Madde 18

1. İşbu Anlaşma, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç usullerin Taraf larca yerine getirildiğine dair son yazılı bildirimimin diplomatik yollarla alındığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalır. İşbu Anlaşma, Taraf lar dan biri Anlaşma'nın yürürlük tarihinin sona ermesinden en az altı (6) ay önce Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa yazılı olarak diplomatik yollardan beyan etmediği takdirde takip eden beş (5) yıllık sürelerle kendiliğinden yenilenir.

3. İşbu Anlaşma'nın hükümleri, Anlaşmanın son bulma tarihinde tamamlanmamış proje ve faaliyetler için geçerliliğini koruyacaktır.

30 Aralık 2019 tarihinde, Ankara'da, Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde, her metin aynı derecede geçerli olmak üzere, ikişer nüsha olarak düzenlenmiştir. Yorum farklılıkları olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Mehmet Nuri ERSOY
Kültür ve Turizm Bakanı

Moldova Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Aureliu CIOCOI
**Dışişleri ve Avrupa ile Entegrasyon
Bakanı**

2020/46373548-KÜGY/31156744 - ACELE

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Moldova Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve aşağıdaki hususları bildirmekten onur duyar.

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma" 30 Aralık 2019 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türk tarafı uygulama aşamasında olabilecek aksaklıkları önlemek amacıyla anılan Anlaşmanın Türkçe ve İngilizce nüshalarında sehven mevcut, içeriğe tesiri olmayan maddi yazım hatalarının aşağıdaki şekilde düzeltilmesini teklif eder.

- Türkçe nüshanın 3. maddesinin 2. fıkrasının mükerrer son paragrafı metinden çıkarılacaktır.
- Türkçe nüshanın 3. maddesinin mükerrer en son paragrafı metinden çıkarılacaktır.
- Türkçe nüshanın 8. maddesinde yer alan "engelsiz" ibaresi yerine İngilizce nüsha ile uyum sağlamak üzere "kamuya açık" ibaresi dercedilecektir.
- İngilizce nüshanın 13. maddesinin fıkrası numaralandırmasında mevcut "3" rakamının mükerrer kullanımından kaynaklı hata giderilerek, fıkrası sayısı İngilizce nüsha ile uyumlu şekilde 6 fıkrası olarak yeniden düzenlenecektir.

Anlaşmada Türk ve Moldova taraflarınca yapılabilecek muhtemel maddi düzeltmeler için iki taraf arasında Nota değişimi yeterlidir. Yukarıda önerilen Türkçe ve İngilizce düzeltmelerin işlendiği Türkçe ve İngilizce nüshalar istifadeleri için ekte sunulmaktadır.

Saygıdeğer Büyükelçiliğin Moldova tarafının anılan anlaşmanın Türkçe ve İngilizce nüshalara yönelik yukarıda mezkur maddi düzeltmeler hakkındaki muvafakatını bildirmesinden memnuniyet duyulacaktır.

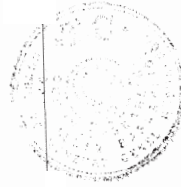

Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı bu vesşleyle Moldova Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliğine derin saygılarını yineley.

Ankara, 7 Nisan 2020

Ek: Düzeltiymiő nüŐhalar

No. TUR/290/472

İVEDİ

Türkiye Cumhuriyeti'nde mukim Moldova Büyükelçiliği Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na saygılarını sunar ve Bakanlığın 7 Nisan 2020 tarihli ve 2020/46373548-KÜGY/31156744-ACİL sayılı Verbal Notasına atıfla, Moldova tarafının Ankara'da 30 Aralık 2019 tarihinde imzalanan *Moldova Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma*'nın nüshalarında tespit edilen teknik hataların Nota teatisi yoluyla düzeltilmesini kabul ettiğini bildirmekten onur duyar.

Aynı zamanda, Moldova tarafı yukarıda bahiskonusu Nota'da yer alan önerilere atfen, Türkçe nüshasının 3. maddesinde ve İngilizce nüshanın 13. maddesinde tespit edilen hataların Türk tarafının nüshalarına münhasır olduğunu bildirir.

Bu nedenle, Moldova tarafı Verbal Notanın içeriğinde aşağıda kayıtlı teknik hataların düzeltmelerinin yer almasını tasrihen önerir.

-Türk tarafının İngilizce nüshasında, doğru sayı sırasının sağlanması için 13. maddenin altı paragrafının yeniden numaralandırılması.

-Türk tarafının Türkçe nüshasındaki, 3. maddenin 2. paragrafındaki mütekerrür ikinci bölümün silinmesi,

-Türk tarafının Türkçe nüshasındaki 3. maddenin mütekerrür son paragrafının silinmesi,

-Türk ve Moldova tarafının Türkçe nüshalarının 8. maddesinde yer alan "engelsiz" kelimesinin "kamuya açık" olarak değiştirilmesi.

Türkiye Cumhuriyeti'nde mukim Moldova Büyükelçiliği bu vesileyle, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na, en derin saygılarını yineler.

Ankara, 30 Nisan 2020

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Ankara

TBMM Basımevi - 2021

